

Dr. ESER US

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi

HUKUKİ BOYUTUyla EVRENSEL HİZMET

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XV
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm **EVRENSEL HİZMET KAVRAMININ** **DOĞUŞU**

I. KAMU HİZMETİ KAVRAMI	3
A. Genel Olarak Kamu Hizmeti Kavramı	3
1. İktisat ve Kamu Maliyesinin Konusu Olarak Kamu Hizmeti Kavramı	3
2. Devletin İşlevi Olarak Kamu Hizmeti Kavramı ve Hukuki Yaklaşım	6
B. Fransız Hukukunda Kamu Hizmeti Kavramı	8
1. Fransa'da Kamu Hizmeti Kavramının Gelişimi	8
2. Fransa'da Kamu Hizmetlerinin ve İlkelerinin Dönüşümü	11
C. Türk İdare Hukukunda Kamu Hizmeti Kavramı	15
1. Kamu Hizmeti Kavramının Unsurları	15

a. Organik Unsur	17
aa. Kamu Hizmetlerinin Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Yürütülmesi.....	18
bb. Kamu Hizmetlerinin Özel Hukuk Kişileri Eliyle Yürütülmesi	19
b. Maddi Unsur.....	22
aa. Toplumsal İhtiyaçların Karşılanması Zorunluluğu ..	22
bb. Kamu Yararı Kavramı	25
c. Şekli Unsur	29
II. KAMU HİZMETİ KAVRAMINDAKİ GELİŞMELER.....	30
A. Küreselleşme ve Neoliberal Politikaların Kamu Hizmeti Kavramına Etkisi.....	30
B. Kamu Hizmeti Temel İlkelerinde ve Terimlerinde Bakışım	35
C. Kamu Hizmetinin İşletilmesi ve Regülasyon.....	39
III. EVRENSEL HİZMET KAVRAMINI DOĞURAN SİYASİ NEDENLER VE KAVRAMIN GELİŞİMİ.....	43
A. Evrensel Hizmet Kavramının Ortaya Çıkışı	43
1. Amerika Birleşik Devletleri'nde Evrensel Hizmeti Doğuran Politik Nedenler.....	43
2. Kamu Hizmeti Kavramına Avrupa Birliği Yaklaşımı ve Evrensel Hizmet	46
a. Avrupa Birliği Kamu Hizmeti Anlayışı	46
b. Avrupa Birliği Kamu Hizmeti Anlayışı İle İlgili Kavramlar.....	51
aa. Genel Yarar Hizmetleri	51
bb. Genel Ekonomik Yarar Hizmetleri.....	53
aaa. Genel Ekonomik Yarar Hizmetleri Kavramının Belirlenmesi.....	53
bbb. Genel Ekonomik Yarar Hizmetleri Kapsamı ve Değerlendirme	58
cc. Kamu Hizmeti Yükümlülükleri (Zorunlu Hizmetler)	62
dd. Evrensel Hizmet Kavramı	62

c.	Avrupa Birliği Rekabet Kuralları Karşıısında Kamu İşletmeleri.....	64
d.	Avrupa Birliđinde Evrensel Hizmet Kavramının Benimsenmesi	71
B.	Türkiye’de Evrensel Hizmet Kavramının Ortaya Çıkışı.....	74
1.	Evrensel Hizmetin Kavramsal Kabulü Olarak ve “Asgari Hizmet” Kavramı	74
2.	Telekomünikasyon Hizmetlerinin Hukuki Niteliđi	76
3.	Türkiye’de Evrensel Hizmet Kavramına Giden Süreç	78
a.	Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Serbestleştirme ve Özelleştirmeler.....	78
aa.	Genel Olarak Özelleştirme Kavramı	78
bb.	Türkiye’de Özelleştirme	82
aaa.	Türk Hukukunda Özelleştirmenin Yasal Dayanakları	82
bbb.	Türkiye’deki Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Genel Değerlendirme	87
b.	Sektöryel Bir Seçim Olarak Türk Telekom Özelleştirilmesi.....	89
aa.	Özelleştirme Süreci ve Yasal Dayanaklar.....	89
bb.	Türk Telekom Özelleştirmesi	94

İkinci Bölüm

EVRENSEL HİZMET KAVRAMI VE TABİ OLDUĐU HUKUKİ REJİM

I.	EVRENSEL HİZMETİN TANIMI.....	99
A.	Karşıılaştırmalı Hukukta Evrensel Hizmet Tanımı.....	99
1.	Amerika Birleşik Devletleri’nde Evrensel Hizmet Kavramı	99
2.	Avrupa Birliđinin Evrensel Hizmet Tanımı ve Uygulaması	108
3.	Fransa’da Evrensel Hizmet Kavramı ve Uygulaması.....	112

4. Türkiye’de Evrensel Hizmet Tanımı	116
B. Evrensel Hizmetin Kriterleri	122
1. Genel Kriterler	123
a. Genel Ekonomik Yarar Hizmetleri Alanı	123
b. Sosyal Refahın Sağlanması Gerekçesi	125
c. Ekonomik Büyüme Planı Olarak Evrensel Hizmet	126
2. Özel Kriterler	128
a. Standart Kalitede Hizmet	128
b. Makul Fiyat	133
II. EVRENSEL HİZMET ALANI VE KAPSAMININ BELİRLENMESİ	135
A. Karşılaştırmalı Hukukta Evrensel Hizmetin Kapsamı	135
1. ABD’de Evrensel Hizmetin Kapsamı	135
2. Fransa’da Evrensel Hizmet Kapsamı	137
B. Türkiye’de Evrensel Hizmet Alanı ve Kapsamı	137
1. Görev Sözleşmeleri	142
2. Ruhsat Usulü	143
3. Genel İzin	146
C. Evrensel Hizmet Yükümlüsünün Belirlenmesi	147
D. Evrensel Hizmet Yükümlüsünün Sorumlulukları ve Hakları	149
III. EVRENSEL HİZMETİN FİNANSMANI	152
A. Evrensel Hizmetin Finansman Usulleri	152
1. Hizmetin Kendi İçinden Finansmanı	153
a. Tarife Dengelemesi Yöntemi	153
b. Transfer Yöntemi	156
2. Hizmetin Dışarıdan Finansmanı ya da Evrensel Hizmet Fonu	159
B. Türkiye’de Evrensel Hizmetin Finansmanı	164
1. Türkiye’de Evrensel Hizmetin Finansman Usulü	164
2. Türkiye’de Evrensel Hizmet Fonu Uygulaması	167

IV. EVRENSEL HİZMET İLKELERİ.....	174
A. Kamu Hizmetinin Temel İlkeleri	174
1. Süreklilik İlkesi	174
2. Eşitlik ve Nesnellik İlkesi	177
3. Değişkenlik İlkesi.....	182
4. Bedelsizlik İlkesi.....	184
B. Kamu Hizmetinin Yeni İlkeleri.....	187
1. Şeffaflık ve Katılım İlkesi.....	187
2. Yalınlık İlkesi.....	192
3. Ulaşılabilirlik İlkesi	193
4. Güven ve Sorumluluk İlkesi.....	194
5. Kalite ve Etkinlik İlkesi.....	197
C. Evrensel Hizmet İlkeleri	199
1. 5369 Sayılı EHK’da Evrensel Hizmet İlkeleri.....	199
2. 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun Düzenlediği İlkeler.....	201
V. EVRENSEL HİZMETİN MİSYONU: BİLGİ (ENFORMASYON) TOPLUMU.....	203

Üçüncü Bölüm

EVRENSEL HİZMET ALANININ DÜZENLENMESİ

I. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA EVRENSEL HİZMET ALANININ DÜZENLENMESİ	209
A. Amerika Birleşik Devletleri.....	210
B. Fransa	212
II. TÜRK HUKUKUNDA EVRENSEL HİZMET ALANININ DÜZENLENMESİ	215
A. Ulaştırma Bakanlığı’nın Evrensel Hizmet Alanındaki Rolü	216

B. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun Evrensel Hizmet Alanındaki Rolü	218
1. Kurumun Teşkilat Yapısı	218
a. Kurumun Hukuki Statüsü ve Türk İdari Teşkilatı İçindeki Yeri.....	218
b. Kurumun Yapısı	222
2. Kurumun Görev ve Yetkileri.....	227
a. Kurumun Düzenleme Yetkileri.....	227
b. Kurumun Denetim ve Yaptırım Uygulama Yetkisi	229
C. Rekabet Kurumunun Evrensel Hizmet Alanındaki Rolü.....	232
SONUÇ	237
KAYNAKÇA	243